

אגף קהילה ומניעת פשיעה

המשרד לבטחון הפנים

לשכת המדען הראשי

אמצעים טכנולוגיים למניעת פשיעה

מבוא

מבוא

<u>עמוד</u>	<u>תוכן עניינים</u>
2	0.1 רקע
2	0.2 מטרה
3	0.3 מושגים והגדרות
4	0.4 עקרונות מניעה
4	0.5 מבנה האוגדן

0.1 רקע

פשיעה ועבריינות הנן אחת הרעות החולות החמורות של העת המודרנית. הדרך המסורתית של החברה להתמודד עם הפשיעה הנה באמצעות מערכת החוק, כולל משטרה, בתי משפט ובתי סוהר. עיקר עיסוקה של המשטרה בעבר וגם כיום-ב"חקירה, גילוי והבאה לדין של עבריינים" (פקודת משטרת ישראל).

עם זאת, בשנים האחרונות גברה המודעות בעולם המערבי לצורך בפעילות מניעתית המיועדת לצמצם ככול האפשר את הפשיעה והאלימות, וכן את תחושת הפחד מפשיעה המשפיעים על איכות החיים. הגדרת מניעת פשיעה ע"פ המכון למניעת פשיעה בארה"ב (National Crime Prevention Institute) מתייחסת אליה כפעולה המתבצעת לפני היווצרות הפשע. ע"פ המכון הנ"ל ההגדרה היא: "מניעת פשיעה היא הפעילות של צפייה, הכרה והערכה של סיכון לפשיעה, ויזום פעילות למנוע את הסיכון או לצמצם אותו"

התנהגות מונעת ושימוש בטכנולוגיה ובאמצעים מתאימים, יכולים לצמצם את ההזדמנויות לביצוע פשיעה ולהרתיע את העבריינים מביצוע פשיעה בגלל החשש להיתפס.

0.2 מטרה האוגדן

האוגדן מתאר אפשרויות להתנהגות מונעת, ומתאר אמצעים טכנולוגיים שונים שמתאימים לאיומים ולמצבים מגוונים כך שכל אדם יוכל להתאים לעצמו את האמצעי המועדף על פי צרכיו.

מומלץ להתייחס לאמצעים אלה כמו לביטוח רפואי " טוב שיהיה אולם עדיף לא להגיע למצב שיש צורך להשתמש בהם."

האמצעים המתוארים אינם מכוונים להמלצה על שימוש במוצר של חברה מסוימת והתמונות הנן להמחשה בלבד.

אמצעים טכנולוגיים יכולים לסייע בחלק מהמקרים ע"י הרתעת תוקף או להבריא ואף לפגוע בתוקף. במקרים רבים ניתן גם להרשיע תוקף ע"י הוכחות מצולמות ממקום ביצוע הפשע.

מבוא

האמצעים הטכנולוגיים הנם חלק מחליפת מיגון למניעה או הקטנת הסיכוי להיפגע. בנוסף לאמצעים יש לתכנן נכון את התשתית \ הסביבה הפיסית ולהתנהג באופן שיכול לצמצם את הסיכוי להיפגע מפשיעה.

מצילה:

מצילה מונעת ע"י עקרון מניעה מתוך אמונה כי מאבק אפקטיבי בפשיעה ובעבריינות צריך להתבצע באמצעות הערכות קהילתית-יישובית, אשר תניע את המשאבים הקיימים ביישוב, לצורך התמודדות עם תופעות הפשיעה הפוגעת באיכות חיי התושבים.

מצילה מקימה מועצות ציבוריות למניעת פשיעה (מצילות יישוביות) העוסקות במרכיבים הרחבים של מאבק בפשיעה ביישוב. המצילה היישובית מהווה מכאניזם ארגוני אשר מובל ע"י ראש הרשות המקומית לצורך קביעת מדיניות ומתן פתרונות לבעיות הפשיעה העיקריות ביישוב.

בזמן כתיבת שורות אלה פרוסות כ- 30 מצילות יישוביות ברחבי ישראל.

0.3 מושגים והגדרות

אלימות – הפעלת כח זדוני על אדם או על רכוש, על מנת לגרום נזק וכאב. האלימות נובעת מבעיה הקיימת אצל האדם, אך לעיתים מתגברת עקב גורמים סביבתיים.

קרבן – אדם שבוצעה בו עבירה, עובר עליו סבל רב ונגרמים לו נזקים רבים מבחינה רגשית, חברתית, כלכלית וגופנית.

פחד מפשיעה – מצב בו אדם חושש להסתובב ברחובות, חושש להיתקל בעבריינים, מסתגר בבית מאחורי דלתות פלדה וסורגים. תופעה זו קיימת בעיקר בקרב אוכלוסיות חלשות ופגיעות כגון קשישים, עניים, חסרי השכלה, תושבי אזורים צפופים, נשים ונמדדת בעזרת סקרים.

מבוא

0.4 עקרונות מניעה

עקרונות מניעה עליהם מבוסס השימוש באמצעים טכנולוגיים :

מניעת פשיעה מצבית- שינוי ניהולי וסביבתי לצורך צמצום ההזדמנות לפשיעה.

השינוי מתבצע תוך התמקדות בסביבה/זירת הפשע במקום בעבריינין. כמו כן, השינוי מתבצע בסיכול/מניעת העבירה במקום באיתור והענשת העבריינין וכן בהצגת הפעילות העבריינית כבלתי כדאית במקום בשיפור החברה או מוסדותיה.

הרתעה וצמצום מוטיבציה לעבריינות – הרתעת עבריינים מביצוע פשעים עקב הגדלת הסיכון להיתפס.

גילוי והענשה – זיהוי עבריינים והשגת ראיות שתאפשרנה איתורם והרשעתם.

תגובה \ אכיפה – הפעלה יעילה של שומרים, שוטרים, שכנים, הנכנסים לפעולה מיידית עם גילוי העבירה.

הקשיית יעד – הקטנת ההזדמנויות לעבריינין והצבת מכשולים להשגת יעדיו ע"י התנהגות מונעת ובאמצעות אמצעים טכנולוגיים.

צמצום גורמי סיכון והגברת גורמי בטחון

0.5 מבנה האוגדן

0.5.1 פרקים

האוגדן מחולק לחמישה פרקים כלהלן :

פרק 1 – אמצעים למיגון אישי.

פרק 2 – אמצעים למיגון כלי רכב

פרק 3 – אמצעים למיגון דירת מגורים ובית עסק.

פרק 4 – אמצעים למיגון שכונה ומרכז קהילתי.

פרק 5 – דגשים בתכנון סביבתי מונע פשיעה.

נספח- מקורות ואתרי אינטרנט למידע נוסף.

מבוא

0.5.2 סעיפים בכל פרק.

כל פרק (למעט פרק 5) כולל:

- כללי
- נושאי פשיעה שיידונו בפרק זה.
- עקרונות למימוש מרכיבי חליפת המיגון.
- אמצעים למניעה ולתגובה – כולל תאור, טכנולוגיה, שיטת הפעלה, תקנים ישראליים ובין לאומיים, טווח מחירים.

להלן תאור האמצעים העיקריים המתוארים באוגדן:

